

BESLUT

1(7)

Datum
2014-10-01

Vår referens
Dnr: 14-4682

Aktbilaga
10

Nätsäkerhetsavdelningen
Peder Cristvall

ComHem AB
Org. nr 556181-8724
Bo Bredby
FE 521
833 84 Strömsund

Föreläggande om efterlevnad av skyldighet att lagra trafikuppgifter m.m. för brottsbekämpande ändamål

Saken

Föreläggande enligt 7 kap 5 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation (LEK); fråga om efterlevnaden av skyldighet att lagra trafikuppgifter m.m. i enlighet med 6 kap. LEK

Post- och telestyrelsens avgörande

1. Post- och telestyrelsen (PTS) förelägger Com Hem AB (Com Hem) att lagra uppgifter i enlighet med 6 kap. 16 a § LEK jämte 37-43 §§ förordningen (2003:396) om elektronisk kommunikation (FEK).
2. Com Hem ska **senast från och med den 29 oktober 2014** lagra uppgifter i enlighet med punkten 1.
3. Detta föreläggande gäller omedelbart enligt 8 kap. 22 § LEK.

Post- och telestyrelsen

Postadress:
Box 5398
102 49 Stockholm

Besöksadress:
Valhallavägen 117A
www.pts.se

Telefon: 08-678 55 00
Telefax: 08-678 55 05
pts@pts.se

Bakgrund

I de förenade målen C-293/12 och C-594/12 i EU-domstolen hade High Court (Irlands högsta domstol) och Verfassungsgerichtshof (Österrikes författningsdomstol) begärt att EU-domstolen skulle pröva giltigheten av det s.k. datalagringsdirektivet, i synnerhet med avseende på två grundläggande rättigheter som garanteras i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, nämligen den grundläggande rätten till respekt för privatlivet och den grundläggande rätten till skydd av personuppgifter.

Den 8 april 2014 meddelade EU-domstolen dom i målen. I domen förklarade domstolen direktivet ogiltigt, med rättsverkan från och med den dag då direktivet trädde i kraft. Domstolen motiverade detta med att den föreskrivna lagringen av trafikuppgifter m.m. utgör ett särskilt allvarligt ingrepp i den grundläggande rätten till respekt för privatlivet och skyddet av personuppgifter, som inte kan uppvägas av det i och för sig berättigade intresset av att kunna bekämpa allvarlig brottslighet och upprätthålla allmän säkerhet.

Den 11 april 2014 meddelade Com Hem i en skrivelse till PTS att bolaget genomfört en analys av EU-domstolens dom och den svenska implementeringen av datalagringsdirektivet och därvid kommit till uppfattningen att även den svenska implementeringen saknade tillräcklig noggrann reglering för att garantera att intrånget i den grundläggande rätten till respekt för privatlivet och skydd för personuppgifter begränsades till vad som är strängt nödvändigt. Com Hem uppgav vidare att kraven på lagring av uppgifter enligt svensk rätt, i likhet med datalagringsdirektivet, stod i strid med Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, varför Com Hem utan dröjsmål skulle upphöra med den lagring av uppgifter som svensk rätt krävde, samt radera de uppgifter som lagrats i enlighet med denna lagstiftning. Avslutningsvis förklarade Com Hem att bolaget avsåg att upphöra med att lagra uppgifter från klockan 15:00 måndagen den 14 april 2014, samt radera de uppgifter som tidigare lagrats.

Den 14 april 2014 inkom Com Hem med ytterligare en skrivelse till PTS av vilken framgår att bolaget per den 14 april 2014 kl. 15:00 avsåg att upphöra med lagring av trafikdata enligt LEK och initiera arbetet med att radera lagrad data. Vidare framgår att Com Hem därefter endast skulle kunna lämna ut uppgifter som exempelvis finns kvar för faktureringsändamål och som bolaget ännu inte raderat.

Den 29 april 2014 tillsatte justitieminister Beatrice Ask en särskild utredare som skulle granska de svenska reglernas tillämplighet i relation till EU-domstolens dom. Utredaren lämnade en första rapport den 13 juni 2014 (Ds 2014:23). Utredarens samlade bedömning är att det svenska regelverket ryms inom de

ramar som ställs upp av unions- och europarättens allmänna principer och kravet på respekt för grundläggande rättigheter.

Den 16 juni 2014 lämnade PTS i ett brev till Com Hem information om att myndigheten kommer att utgå från att de svenska reglerna om datalagring ska tillämpas.

Vid telefonsamtal den 20 augusti 2014 lämnade Com Hems kontaktperson beskedet att Com Hem avslutade lagringen av trafikuppgifter för brottsbekämpande ändamål den 14 april 2014 i enlighet med de skrivelser som skickats in till PTS. Vidare uppgavs att Com Hem står fast vid den bedömning som framgår av dessa skrivelser och avvaktar resultatet av pågående rättsliga processer avseende skyldighet att lagra trafikuppgifter.

PTS har mot bakgrund av det ovanstående den 25 augusti 2014 i enlighet med 7 kap. 4 § LEK, underrättat Com Hem att myndigheten funnit skäl att misstänka att Com Hem inte efterlever skyldigheten i 6 kap 16 a § LEK jämte 37-43 FEK att lagra i bestämmelserna angivna trafikuppgifter. Com Hem har beretts tillfälle att yttra sig senast den 1 september 2014 med anledning av PTS underrättelse.

Com Hem har härefter i en skrivelse som inkom till PTS den 1 september 2014 förklarat att bolaget inte har ändrat uppfattning i förhållande till vad som framfördes av bolaget i skrivelsen den 11 april 2014. Vidare förklarade bolaget att det mot bakgrund av vad som tidigare framförts inte avser att vidta några åtgärder baserat på PTS underrättelse och vad som framförts i denna. Com Hem avvaktar i stället ett eventuellt föreläggande från PTS om att återuppta lagringen, i det fall PTS skulle anse sig ha stöd för ett sådant föreläggande.

Vid telefonsamtal den 15 september 2014 respektive den 16 september 2014 har Com Hem förtydligat att bolaget kommer att rätta sig efter ett föreläggande att lagra trafikuppgifter om ett sådant meddelas. Com Hem har avslutningsvis framfört att bolaget behöver 3-4 veckor för att kunna implementera nödvändiga tekniska förändringar för att komma igång med lagringen.

Skäl

Tillämpliga bestämmelser

Finner PTS skäl att misstänka att den som bedriver verksamhet enligt LEK inte efterlever lagen, ska myndigheten, enligt 7 kap. 4 § LEK, underrätta den som bedriver verksamheten om detta förhållande och ge denne möjlighet att yttra sig inom skälig tid.

Myndigheten får enligt 7 kap. 5 § LEK meddela de förelägganden och förbud som behövs för att rättelse av en överträdelse enligt 4 § ska ske omedelbart eller

inom skälig tid. Enligt fjärde stycket får förelägganden och förbud enligt första och andra styckena förenas med vite.

Av 2 kap 1 § LEK framgår att allmänna kommunikationsnät av sådant slag som vanligen tillhandahålls mot ersättning eller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster endast får tillhandahållas efter anmälan till den myndighet som regeringen bestämmer (tillsynsmyndigheten).

Av 6 kap. 16 a § LEK framgår att den som bedriver verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2 kap. 1 § är skyldig att lagra sådana uppgifter som avses i 6 kap. 20 § första stycket 1 och 3 som är nödvändiga för att spåra och identifiera kommunikationskällan, slutmålet för kommunikationen, datum, tidpunkt och varaktighet för kommunikationen, typ av kommunikation, kommunikationsutrustning samt lokalisering av mobil kommunikationsutrustning vid kommunikationens början och slut. Skyldigheten att lagra uppgifter enligt första stycket omfattar uppgifter som genereras eller behandlas vid telefonitjänst, meddelandehantering, internetåtkomst och tillhandahållande av kapacitet för att få internetåtkomst (anslutningsform). Även vid misslyckad uppringning gäller skyldigheten att lagra uppgifter som genereras eller behandlas.

Av 6 kap 20 § LEK framgår att den som i samband med tillhandahållande av ett elektroniskt kommunikationsnät eller en elektronisk kommunikationstjänst har fått del av eller tillgång till

1. uppgift om abonnemang,
 2. innehållet i ett elektroniskt meddelande, eller
 3. annan uppgift som angår ett särskilt elektroniskt meddelande,
- får inte obehörigen föra vidare eller utnyttja det han fått del av eller tillgång till.

Av 38 § FEK framgår att för att fullgöra lagringsskyldigheten enligt 6 kap 16 a § LEK ska den lagringsskyldige lagra de uppgifter som anges i 39-43 §§ FEK.

PTS bedömning

Com Hem bedriver en verksamhet som innefattar tillhandahållande av elektroniska kommunikationsnät- och tjänster som är av en sådan art att bolaget är anmälningspliktigt enligt 2 kap 1 § LEK. Com Hem har också anmält att de bedriver verksamhet i enlighet med bestämmelsen.

Com Hem tillhandahåller telefonitjänster, meddelandehantering, internetåtkomst och tillhandahållande av kapacitet för internetåtkomst. I verksamheten genererar eller behandlar Com Hem sådana uppgifter som anges i 6 kap. 16 a § LEK, dvs. uppgifter om abonnemang och andra uppgifter som angår ett särskilt meddelande och som är nödvändiga för att spåra och

identifiera kommunikationskällan, slutmålet för kommunikationen, datum, tidpunkt och varaktighet för kommunikationen, typ av kommunikation och kommunikationsutrustning

Com Hem har framfört att bolaget genomfört en analys av EU-domstolens dom och den svenska implementeringen av datalagringsdirektivet och därvid kommit till uppfattningen att även den svenska implementeringen saknar tillräcklig noggrann reglering för att garantera att intrånget i den grundläggande rätten till respekt för privatlivet och skydd för personuppgifter begränsas till vad som är strängt nödvändigt. Com Hem har vidare framfört att kraven på lagring av uppgifter enligt svensk rätt, i likhet med datalagringsdirektivet, står i strid med Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, varför Com Hem utan dröjsmål upphört med lagring av uppgifter som svensk rätt kräver, samt raderat de uppgifter som lagrats i enlighet med denna lagstiftning.

Enbart det faktum att EU-domstolen har funnit datalagringsdirektivet ogiltigt medför inte, enligt PTS bedömning, med automatik att de regler i svensk nationell lagstiftning som genomför direktivet, dvs. reglerna i LEK som avser skyldigheten att lagra trafikuppgifter m.m. för brottsbekämpande ändamål, blir ogiltiga. Även om det inte längre finns någon unionsrättslig skyldighet för medlemsstaterna att ha tvingande regler om lagring av trafikuppgifter m.m. för brottsbekämpande ändamål, så medger unionsrätten att sådan lagring sker, så länge kraven i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation (2002/58/EG)¹ och övriga unionsrättsliga krav är uppfyllda.

I Ds 2014:23 redogörs för utredningens bedömning avseende gränserna för medlemsstaternas nationella beslutanderätt på unionsrättens tillämpningsområde. Utredningens samlade bedömning är att det svenska regelverket avseende lagring enligt 6 kap. 16 a-f §§ LEK inte strider mot unionsrätten eller europarätten.

Vid en sammantagen bedömning, med beaktande av vad Com Hem anfört, EU-domstolens dom samt slutsatserna i Ds 2014:23, finner PTS att det saknas skäl att underlåta att tillämpa de svenska reglerna om lagring av trafikuppgifter m.m. PTS bedömning är således att Com Hem är skyldig att i enlighet med regeln i 6 kap 16 a § lagra trafikuppgifter m.m. som genereras eller behandlas i verksamheten.

¹ Europaparlamentets och rådets 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation, senast ändrat genom direktiv 2009/136/EG.

Det är i ärendet ostridigt att Com Hem sedan den 14 april 2014 har upphört att lagra uppgifter i enlighet med denna bestämmelse. Com Hem har även förklarat att bolaget avvaktar ett eventuellt föreläggande från PTS att lagra trafikuppgifter.

Med anledning av ovanstående och mot bakgrund av att kravet på lagring av trafikuppgifter inte är uppfyllt föreläggs Com Hem att vidta rättelse. För att efterleva lagen ska Com Hem börja lagra trafikuppgifter i enlighet med 6 kap. 16 a § LEK.

Tid för rättelse

PTS bedömer, med hänsyn till omständigheterna, bl.a. att Com Hem tidigare har lagrat uppgifter i enlighet med 6 kap. LEK, att skälig tid för rättelse uppgår till fyra veckor, varför Com Hem ska vidta rättelse senast den 29 oktober 2014.

Underrättelse om överklagande

Om ni vill överklaga detta beslut ska ni skriva till Förvaltningsrätten i Stockholm. Brevet ska dock sändas till Post- och telestyrelsen, Box 5398, 102 49 Stockholm.

Tala om i brevet vilket beslut ni överklagar genom att ange beslutets nummer. Tala också om vilken ändring av beslutet ni vill ha. Brevet ska skrivas under.

PTS måste ha fått ert överklagande inom tre veckor från den dag ni fått del av beslutet. Annars kan överklagandet inte prövas.

PTS sänder överklagandet vidare till Förvaltningsrätten i Stockholm för prövning om PTS inte själv ändrar beslutet på det sätt ni begärt.

Om något är oklart kan ni vända er till PTS.

Beslutet har fattats av divisionschefen Catarina Wretman. Föredragande har varit juristen Peder Cristvall.